

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

***HUBUNGAN ANTARA AMALAN KEPIMPINAN GURU
PENOLONG KANAN KOKURIKULUM DAN
PERSEKITARAN SEKOLAH DENGAN PENGLIBATAN
PELAJAR DALAM AKTIVITI KOKURIKULUM
DI SEKOLAH MENENGAH, KLANG, MALAYSIA***

MOHD FAZLI BIN HASAN

FPP 2013 47

UPM
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA
BERILMU BERBAKTI

**HUBUNGAN ANTARA AMALAN KEPIMPINAN GURU
PENOLONG KANAN KOKURIKULUM DAN
PERSEKITARAN SEKOLAH DENGAN PENGLIBATAN
PELAJAR DALAM AKTIVITI KOKURIKULUM
DI SEKOLAH MENENGAH, KLANG, MALAYSIA**

MOHD FAZLI BIN HASAN

**MASTER SAINS
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA**

2013

Abstrak tesis ini dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi sebahagian keperluan untuk Ijazah Master Sains

**HUBUNGAN ANTARA AMALAN KEPIMPINAN GURU PENOLONG KANAN
KOKURIKULUM DAN PERSEKITARAN SEKOLAH DENGAN
PENGLIBATAN PELAJAR DALAM AKTIVITI KOKURIKULUM DI SEKOLAH
MENENGAH, KLANG, MALAYSIA**

Oleh

MOHD FAZLI HASAN

Jun 2013

Pengerusi : Suhaida Abdul Kadir, PhD

Fakulti : Pengajian Pendidikan

Aktiviti kokurikulum adalah aktiviti wajib yang bertujuan membina kemahiran insaniah pelajar serta menyemai perasaan muhibbah dan integrasi nasional dalam kalangan pelajar. Aktiviti kokurikulum dapat mempertingkatkan disiplin, membina minat serta bakat pelajar dalam aktiviti yang diceburi. Namun, kajian lepas menunjukkan penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum masih kurang memuaskan atau di tahap sederhana. Tujuan kajian ini adalah untuk melihat tahap penglibatan pelajar, tahap amalan kepimpinan Guru Penolong Kanan Kokurikulum dan tahap persekitaran sekolah dalam pelaksanaan aktiviti kokurikulum di sekolah menengah. Kajian ini juga bertujuan menentukan hubungan amalan kepimpinan Guru Penolong Kanan Kokurikulum dan persekitaran sekolah dengan penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum di sekolah menengah daerah Klang. Kajian kuantitatif yang menggunakan kaedah tinjauan melibatkan responden seramai 291 orang ketua guru penasihat unit

kokurikulum dari 31 buah sekolah menengah kebangsaan di daerah Klang. Kajian ini menggunakan soal selidik yang diubah suai berdasarkan “*Multifactor Leadership Questionnaire (MLQ-5X)*” untuk mengukur amalan kepimpinan Guru Penolong Kanan Kokurikulum. Soal selidik yang diubah suai berdasarkan “*School-Level Environment Questionnaire*” untuk mengukur persekitaran sekolah dan soal selidik penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum untuk penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum di sekolah. Analisis deskriptif menunjukkan bahawa penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum adalah pada tahap sederhana ($M=88.92$, $SP=17.13$), amalan kepimpinan GPK Kokurikulum menunjukkan tahap sederhana ($M=143.27$, $SP=18.24$) dan persekitaran sekolah dalam pelaksanaan aktiviti kokurikulum juga pada tahap sederhana ($M=152.66$, $SP=9.89$). Analisis korelasi pearson menunjukkan, tidak terdapat hubungan antara amalan kepimpinan GPK Kokurikulum dengan penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum ($r=0.11$, $p=0.06$). Analisis menunjukkan terdapat hubungan positif dan lemah yang signifikan antara persekitaran sekolah dengan penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum, ($r=0.289$, $p=0.00$). Adalah disarankan bahawa persekitaran sekolah harus diberi perhatian dalam melaksanakan aktiviti kokurikulum bagi meningkatkan penglibatan pelajar dalam aktiviti kokurikulum.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in partial fulfillment of the requirement for the degree of Master of Science

**RELATIONSHIP BETWEEN CO-CURRICULAR SENIOR ASSISTANT'S
LEADERSHIP AND SCHOOL ENVIRONMENT WITH STUDENTS'
INVOLVEMENT IN CO-CURRICULAR ACTIVITIES OF SECONDARY
SCHOOLS, IN KLANG, MALAYSIA**

By

MOHD FAZLI HASAN

Jun 2013

Chairman : Suhaida Abdul Kadir, PhD

Faculty : Educational Studies

Co-curricular activity is a compulsory activity that aims to build students' soft skills and also to instill goodwill and national integration among the students. Co-curricular activities can enhance student's discipline, interest and talent in their respective activities. However, previous studies have shown the involvement of students in co-curricular activities are not satisfactory or moderate. The main purpose of this study was to investigate the relationship between co-curricular senior assistants' leadership and school environment, and student involvement in co-curricular activities in secondary schools in Klang District. This quantitative study using the survey method involved 291 teachers respondents from 31 secondary schools in the Klang District. This study was carried out using questionnaires based on the "*Multifactor Leadership Questionnaire (MLQ-5X)*" to measure the leadership of Co-curriculum Senior Assistant, "*School-Level Environment Questionnaire*" to

measure the school environment and the student involvement in extra-curricular activities. Descriptive analysis showed that the students' participation in extra-curricular activities were moderate (mean=88.92, standard deviation=17.13), the Co-curriculum Senior Assistants leadership practice were moderate (mean=143.27, standard deviation=18.24) and school environment as moderate (mean=152.66, the deviation standard=9.89). Meanwhile, the Pearson Correlation analysis showed, a) there is no relationship between leadership of Co-curriculum Senior Assistants and students' involvement in co-curricular activities ($r=.11$, $p=0.06$). b) a weak relationship and significant between the school environment and student involvement in extra-curricular activities ($r=.289$, $p=0.00$). These findings suggested that the environment of the school should be given more serious attention to increase students' involvement in co-curricular activities.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, setinggi kesyukuran ke hadrat Allah (s.w.t) di atas nikmat dan rahmat yang dikurniakan telah mengizinkan saya menyempurnakan penulisan tesis ini. Pada kesempatan ini, saya ingin merakamkan setinggi apresiasi dan ucapan penghargaan yang tidak terhingga kepada penasihat dan pengerusi tesis ini, Dr. Suhaida binti Abdul Kadir serta Dr. Soaib bin Asmiran atas segala bimbingan, tunjuk ajar, nasihat dan saranan yang telah diberikan sepanjang penulisan tesis ini. Hanya doa mampu dipanjatkan agar usaha dan jasa mereka beroleh ganjaran dan pahala serta dikira sebagai ibadah di sisi-Nya.

Saya juga ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada semua pensyarah dan kakitangan di Fakulti Pengajian Pendidikan UPM, Kementerian Pendidikan Malaysia, Khususnya Bahagian Tajaan Pendidikan, Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan, Pejabat Pendidikan Negeri Selangor, Pejabat Pelajaran Daerah Klang di atas kerjasama yang diberikan dalam usaha memperolehi data dan maklumat yang diperlukan untuk kajian ini. Saya juga ingin merakamkan setinggi penghargaan kepada semua responden yang telah memberikan kerjasama yang baik sepanjang kajian ini dijalankan.

Akhir sekali, kepada isteri tercinta Norhalimaton Sa'adiah bt. Ayub, anak-anak tersayang, Nor Athirah, Nor Aqilah, Nor Najla', Nor Aliya, Muhd Amjad, Nor Amna dan Nor Athifah serta keluarga yang telah banyak berkorban, sabar, dan tidak jemu mendoakan kejayaan saya. Semoga kita semua dikurniakan kejayaan yang diimpikan. Amin! Ya Rabb al °Alamin.

Saya mengesahkan bahawa satu Jawatankuasa Pemeriksaan telah berjumpa pada 21 Jun 2013 untuk menjalankan peperiksaan akhir bagi Mohd Fazli bin Hasan untuk menilai tesis beliau yang bertajuk “Hubungan Antara Amalan Kepimpinan Guru Penolong Kanan Kokurikulum dan Persekitaran Sekolah dengan Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Kokurikulum di Sekolah Menengah, Klang, Malaysia” mengikut Akta Universiti dan Kolej 1971 dan Perlembagaan Universiti Putra Malaysia [P.U.(A) 106] 15 Mac 1998. Jawatankuasa tersebut telah memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah Master Sains.

Ahli Jawatankuasa Peperiksaan Tesis adalah seperti berikut:

Turiman Suandi, PhD

Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Foo Say Foi, PhD

Senior Lecturer
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Zaidatul Akmaliah Lope Pihie, PhD

Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Abdul Hafidz Omar, PhD

Profesor
Fakulti Biosains dan Kejuruteraan Perubatan
Universiti Teknologi Malaysia
(Pemeriksa Luar)

NORITAH OMAR, PhD

Profesor Madya dan Timbalan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

Tesis ini telah dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat keperluan untuk ijazah Master Sains. Ahli Jawatankuasa Penyeliaan adalah seperti berikut:

Suhaida binti Abdul Kadir, PhD

Pensyarah Kanan
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Soaib bin Asimiran, PhD

Pensyarah Kanan
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

BUJANG BIN KIM HUAT, PhD

Profesor dan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

PERAKUAN

Perakuan pelajar siswazah

Saya memperakui bahawa:

- tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli;
- setiap petikan, kutipan dan ilustrasi telah dinyatakan sumbernya dengan jelas;
- tesis ini tidak pernah dimajukan sebelum ini, dan tidak dimajukan serentak dengan ini, untuk ijazah lain sama ada di Universiti Putra Malaysia atau di institusi lain;
- hak milik intelek dan hakcipta tesis ini adalah hak milik mutlak Universiti Putra Malaysia, mengikut Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Penyelidikan) 2012;
- kebenaran bertulis daripada penyelia dan Pejabat Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan dan Inovasi) hendaklah diperoleh sebelum tesis ini diterbitkan (dalam bentuk bertulis, cetakan atau elektronik) termasuk buku, jurnal, modul, prosiding, tulisan popular, kertas seminar, manuskrip, poster, laporan, nota kuliah, modul pembelajaran atau material lain seperti yang dinyatakan dalam Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Penyelidikan) 2012;
- tiada plagiat atau pemalsuan/fabrikasi data dalam tesis ini, dan integriti ilmiah telah dipatuhi mengikut Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Pengajian Siswazah) 2003 (Semakan 2012-2013) dan Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Penyelidikan) 2012. Tesis telah diimbaskan dengan perisian pengesanan plagiat.

Tandatangan: _____

Tarikh: 21 JUN 2013

Nama dan No. Matrik: MOHD FAZLI BIN HASAN (GS29011)

Perakuan Ahli Jawatankuasa Penyeliaan:

Dengan ini, diperakukan bahawa:

- penyelidikan dan penulisan tesis ini adalah di bawah seliaan kami;
- tanggungjawab penyeliaan sebagaimana yang dinyatakan dalam Kaedah-Kaedah Universiti Putra Malaysia (Pengajian Siswazah) 2003 (Semakan 2012-2013) telah dipatuhi.

Tandatangan: _____

Nama Pengerusi
Jawatankuasa
Penyeliaan
_____

Tandatangan: _____

Nama Ahli
Jawatankuasa
Penyeliaan
_____

Tandatangan: _____

Nama Pengerusi
Jawatankuasa
Penyeliaan
_____

Tandatangan: _____

Nama Ahli
Jawatankuasa
Penyeliaan
_____

ISI KANDUNGAN

Muka Surat

ABSTRAK	ii
ABSTRACT	iv
PENGHARGAAN	vi
PENGESAHAN	vii
PERAKUAN	viii
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xvi
SENARAI SINGKATAN	xvii

BAB

1	Pengenalan	
1.1	Pendahuluan	1
1.2	Latar Belakang	1
1.3	Pernyataan Masalah	12
1.4	Objektif Kajian	14
1.5	Soalan Kajian	14
1.6	Kepentingan Kajian	15
1.7	Batasan Kajian	16
1.8	Definisi Istilah	18
2	Sorotan Literatur	
2.1	Pendahuluan	20
2.2	Amalan Kepimpinan Guru Penolong Kanan Kokurikulum	20
2.2.1	Teori Kepimpinan Transformasional	25
2.2.2	Teori Kepimpinan Transaksional	34
2.3	Amalan Kepimpinan lain Guru Penolong Kanan Kokurikulum	39
2.3.1	Kepimpinan Usahawan	39
2.3.2	Kepimpinan Distributif	40
2.3.3	Kepimpinan Moral	41
2.3.4	Kepimpinan Transformasional dan Kepimpinan Transaksional	42
2.4	Kajian-kajian Kepimpinan Transformasional dan Transaksional dalam Pendidikan	43
2.5	Persekitaran Sekolah	50
2.5.1	Teori Bidang (Field Theory)	57
2.6	Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Kokurikulum	61
2.6.1	Teori Penglibatan Austin	68
2.7	Kajian Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Kokurikulum	71

2.8	Hubungan antara Amalan Kepimpinan dan Persekitaran Sekolah dengan Penglibatan Pelajar	77
2.8	Kerangka Konseptual Kajian	80
3	METODOLOGI	
3.1	Pengenalan	82
3.2	Rekabentuk Kajian	82
3.3	Lokasi Kajian	83
3.4	Populasi dan Persampelan	83
3.5	Instrumentasi	85
3.6	Kesahan dan Kebolehpercayaan	89
3.7	Kajian Rintis	91
3.8	Prosedur Pengumpulan Data	92
3.9	Penganalisan Data	92
4	DAPATAN KAJIAN	
4.1	Pengenalan	97
4.2	Demografi Responden	97
4.3	Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Kokurikulum	100
4.3.1	Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Kelab/Persatuan	102
4.3.2	Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Badan Beruniform	104
4.3.3	Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Sukan Dan Permainan	106
4.4	Amalan Kepimpinan Guru Penolong Kanan Kokurikulum	108
4.4.1	Kepimpinan Transformasional	110
4.4.2	Kepimpinan Transaksional	115
4.5	Persekitaran Sekolah	118
4.6	Hubungan Kepimpinan Guru Penolong Kanan Kokurikulum dan Persekitaran Sekolah dengan Penglibatan Pelajar dalam Aktiviti Kokurikulum	125
5	RUMUSAN, PERBINCANGAN, IMPLIKASI DAN CADANGAN	
5.1	Pengenalan	129
5.2	Rumusan	129
5.3	Perbincangan	133
5.4	Implikasi dan Cadangan	142
5.5	Cadangan untuk Kajian akan Datang	145
5.6	Penutup	146
	BIBLIOGRAFI	147
	LAMPIRAN	159
	BIODATA PELAJAR	162
	SENARAI PENERBITAN	163